

EDUCATION

bachelorproef

verbindend communiceren

Educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs
2022 – 2023

Student : Tanita Joris – LLO3C
Promotor : Melissa Grosemans

Inhoudsopgave

1 Oriënteren en richten.....	4
1.1 Praktijkprobleem.....	4
1.2 Onderzoeksvraag.....	4
1.3 Bijsturingen na reflectie	4
2 Plannen & Verzamelen.....	5
2.1 Onderzoeksactiviteit: literatuurstudie	5
2.2 Onderzoeksactiviteit: gesprek met een expert (Griet Severeijns)	5
2.3 Onderzoeksactiviteit: observatie in de klas	6
2.4 Bijsturingen na reflectie	6
2.5 Bewijsstukken in bijlage.....	7
3 Analyseren	8
3.1 Waarom betere relaties aangaan?	8
3.2 De 4 elementen van verbindende communicatie	8
3.3 Begroet je leerlingen	9
3.4 Inzetten op kringgesprekken	9
3.5 Het belang van een check-in.....	9
3.6 Een goede relatie met ouders.....	10
4 Ontwerpen.....	11
4.1 Aftoetsen ontwerpeisen in output	12
4.1.1 Begroeting aan de deur.....	12
4.1.2 Kring: check-in vragen.....	12
4.1.3 Inzetten van de schatkisten	12
4.1.4 De klasopstelling	12
4.2 Resultaten en bijsturing ontwerp	13
4.3 Reflectie na bijsturing ontwerp.....	13
5 Concluderen.....	14
5.1 X-factor en SDGs	15
6 Bronnenlijst	16
7 Bijlagen	17
7.1 Bijlage 1: observatieverslag stageklas In De Engelse Hof.	17

7.2	Bijlage 2: klasopstellingen	19
7.3	Bijlage 3: bewijs mails naar experts.....	20
7.4	Bijlage 4: interview expert.....	21
7.5	Bijlage 5: brief voor de ouders.....	23
7.6	Bijlage 6: output (handleiding) toolbox.....	24

1 Oriënteren en richten

1.1 Praktijkprobleem

Meester Peter van basisschool In De Engelse Hof merkt dat leerlingen zich soms niet zo goed voelen in de klas. Ze uiten dit onder andere door het aangeven van lichamelijke klachten, waarbij naderhand blijkt dat er meer aan de hand is, maar dat ze hierover niet open durven te communiceren met de leerkracht.

Hij merkt ook op dat de leerlingen weinig interactie tonen tijdens de lessen. Ze steken niet vaak hun vinger op, en komen niet graag aan het woord. Toch probeert hij steeds moeite te doen om de leerlingen te betrekken tijdens de les, maar tot nu toe heeft dit weinig succes.

Om die redenen blijft het belangrijk om aandacht te besteden aan warme relaties en een positieve dynamiek in de klas, om op deze manier tot goed onderwijs te komen. Deze dragen bij aan een positief klasklimaat dat ervoor zorgt dat de leerlingen zich goed voelen en tot leren komen. Verbindend communiceren legt de basis voor een klimaat waar begrip, samen, vertrouwen en voldoening centraal staan (Severeijns, 2021).

Meester Peter merkt dat er heel wat interventies zijn geweest om te werken rond verbindende communicatie, maar dat de effecten niet blijvend zijn. Het is zeer belangrijk om dit jaar aan die verbindende communicatie te werken, zowel tussen de leerkracht en de leerlingen, maar ook tussen de leerlingen onderling, aangezien de leerlingen van basisschool In De Engelse Hof vanaf het eerste leerjaar tot en met het zesde leerjaar steeds in dezelfde klasgroep zitten.

1.2 Onderzoeksvraag

- *Hoe kan je een toolbox inzetten rond verbindend communiceren zodat de leerlingen van het tweede leerjaar van basisschool In de Engelse Hof groeien in open communicatie over hun noden met andere leerlingen en de leerkracht?*

1.3 Bijsturingen na reflectie

Graag zou ik meer informatie vergaren van mijn mentor. Ik merk dat er momenteel niet gewerkt wordt aan verbindende communicatie in de klas. Daarom zal ik een open en goed voorbereid gesprek voeren met mijn mentor, waardoor ik misschien nog meer inzicht kan krijgen op de huidige situatie en eventuele interventies die wel al gebeurd zijn.

2 Plannen & Verzamelen

2.1 Onderzoeksactiviteit: literatuurstudie

Om zo:

- te weten te komen wat verbindende communicatie is;
- Welke stappen je het beste kan zetten om tot verbindende communicatie te komen;
- te weten hoe een leerkracht verbindende communicatie kan versterken in de klas;
- voorbeeldactiviteiten te bekijken om in te zetten in de klas.

2.2 Onderzoeksactiviteit: gesprek met een expert (Griet Severeys)

Om zo:

- vanuit het oog van een expert te weten hoe je kan werken aan verbindende communicatie, wat haalbaar is in de klas, en eventueel enkele voorbeelden hiervan;
- te achterhalen hoe we van de vaardigheid een gewoonte/ gedragsverandering kunnen maken;
- te weten hoe ik verbindende communicatie effectief kan aanpakken in het tweede leerjaar bij basisschool In de Engelse Hof in Lanaken.

Wie is Griet Severeys?

Griet Severeys wilde altijd al met mensen werken. Zorgen voor mensen, zonder oordeel in dialoog gaan om de persoon tot zijn volste recht laten komen, bleek een tweede natuur van haar te zijn.

Doorheen haar studies als sociaal cultureel werker bleek diversiteit een centraal thema. Kort na het afstuderen begeleidde zij vluchtelingen in het lokaal opvanginitiatief van een OCMW. Deze mensen hebben veel moeten achterlaten en voelen zich vaak verloren. Net als velen zoeken ze een weg naar hun eigen ik. Een extra moeilijkheid waarmee ze worstelen is het leven in twee culturen. Griet is sociaal cultureel werker, contextueel therapeut en vormingswerker.

De studies die zij volgde:

- bachelor in het sociaal werk;
- graduaat pedagogische bekwaamheid;
- 4-jarige opleiding contextuele therapie;
- Train de trainer beschermjassen.

Zij is gespecialiseerd in:

- Opvoedingsondersteuning;
- Scheiding;
- Gezinnen;
- zelfbeeld en zelfvertrouwen;
- rouw/verlieservaringen;
- cultuur- en diversiteitscompetent handelen;
- beschermjassen.

Ook schreef zij het boek 'In je blootje voor de klas'. Een boek dat ik gelezen heb in kader van mijn bachelorproef. In je blootje voor de klas geeft je alle ingrediënten voor het scheppen van een

positief klasklimaat. Het biedt inspiratie om voorbij discussies te kijken en toont hoe je op school een hechte band aangaat met anderen.

BRONNEN

Griet Severeys. (2022). Opgehaald van www.groepspraktijkdynamiek.be.

Severeys, G. (2021). *In je blootje voor de klas*. Tiel: Uitgeverij Lannoo nv.

2.3 Onderzoeksactiviteit: observatie in de klas

Om zo:

- de klasindeling te bekijken → maken van een grondplan;
- de aanpak van de leerkracht te observeren;
- het gedrag van de leerlingen te observeren (zijn ze gemotiveerd, hoe is de communicatie naar de leerkracht toe,...);
- te bekijken hoe ik het anders kan aanpakken in functie van verbindende communicatie.

2.4 Bijsturingen na reflectie

Bij het plannen en verzamelen haal ik een activiteit weg: de vragenlijst voor de leerlingen. Het is mij duidelijk geworden dat verbindende communicatie niet zozeer draait om de interesses van de leerlingen, dus dit was geen relevante onderzoeksactiviteit.

Op dit moment heb ik een gesprek aangevraagd bij expert Griet Severeys, schrijfster van het boek 'In je blootje voor de klas'. Ik heb namelijk nog meerdere experts gemaild, maar helaas nog steeds geen antwoord mogen ontvangen (Micha de Winter).

Met mijn literatuurstudie zit ik goed. Ik heb namelijk nog één goede bron gevonden die ik momenteel aan het lezen ben, namelijk 'Communicatie zonder frustratie in het onderwijs'. Dit gaat om het versterken van de relatie met leerlingen, collega's en jezelf. Zodra deze bron afgewerkt is, hoop ik zo snel mogelijk mijn deel van 'analyseren' te kunnen uitschrijven!

Onderzoeksactiviteit	10/'22	11/'22	12/'22	01/'23	02/'23	03/'23	04/'23	05/'23
– zoeken naar bronnen								
– bevragen van expert								
– ontwerpen product								
– afleiden van criteria uit bronnen/bevragingen								
– ontwerpen output								
– Testen van het product								
– bijsturing van het product (en mogelijk 2 ^{de} try-out)								

2.5 Bewijsstukken in bijlage

Bijlage 1: observatieverslag stageklas

Bijlage 2: klasopstellingen

Bijlage 3: bewijs mails naar experts

Bijlage 4: interview expert

Bijlage 5: brief voor de ouders

Bijlage 6: output (handleiding) toolbox

3 Analyseren

3.1 Waarom betere relaties aangaan?

De relatie is de basis voor schoolsucces. Het is inmiddels algemeen bekend dat een leerling harder werkt voor een leraar met wie hij een goede relatie heeft. Een goede communicatie op school is een win-winsituatie voor alle betrokkenen. Leerkrachten die de kunst van effectief communiceren beheersen, hebben fijne klassen, kunnen goed met collega's overweg, belanden minder vaak in conflicten met leerlingen en ouders, creëren een band van onderling vertrouwen en respect, zijn zelfbewuster, ervaren minder werkdruk, voelen zich gelukkiger en hebben goede leerresultaten (Essen, 2019).

Relaties ontstaan vanuit **vele contactmomenten**. Als een leraar een positieve relatie met een leerling wil opbouwen, kost dat enige tijd en vereist dit een flink aantal contactmomenten waarin wederzijds vertrouwen wordt opgebouwd (Essen, 2019). Om vol het contact met de ander aan te gaan moet je eerst vol het contact met jezelf aangaan **en jezelf blootgeven** aan de leerlingen. Geef je gevoelens als leerkracht weer, zo geef je de leerlingen de taal om dit ook te doen. Als jij kiest om een bepaalde opdracht te doen met je leerlingen, dan neem je zelf ook deel aan die opdracht. Ook jij beantwoordt vragen die jij hen stelt. Jij deelt verhalen over jezelf. Jij maakt jezelf zichtbaar en zo ga je de verbinding aan met leerlingen in de klas. (Severeijns, In je blootje voor de klas, 2021)

3.2 De 4 elementen van verbindende communicatie

Om tot een goede verbinding te komen is het belangrijk om rekening te houden met **de 4 elementen van verbindende communicatie** (waarneming, gevoel, behoefte en verzoek). Zo ga je de situatie bekijken zonder te (ver)oordelen, maar ga je enkel rekening houden met de feitelijke situatie (Marshall B. Rosenberg, 2022).

Vervolgens gaan we verwoorden hoe we ons bij die waarneming voelen. In plaats van jezelf of de ander in gedachten te veroordelen, te bekritisieren of de schuld te geven, identificeer en uit je welk gevoel je bij de waarneming ervaart. Het doel is hier niet om anderen een slecht gevoel te geven, maar om te helpen begrijpen wat jij of de ander op een bepaald moment ervaart (Marshall B. Rosenberg, 2022).

Verbind de waarneming en het gevoel met een behoefte die niet wordt vervuld. Wat er gebeurt en hoe we ons voelen, is het resultaat van behoeften waaraan wel of niet wordt voldaan. De reden waarom mensen zich onaangenaam of ongelukkig voelen, is omdat er behoeften zijn die niet worden bevredigd. Wanneer je je waarneming en gevoel verbindt met een behoefte, kun je die behoefte aangeven of bij een ander proberen te achterhalen wat deze persoon nodig heeft (Marshall B. Rosenberg, 2022).

Nadat je je observatie, gevoel en behoefte hebt aangegeven, is het tijd om specifiek en duidelijk te vragen wat je van de ander nodig hebt of wilt. Zeg niet wat je niet wilt, maar vertel wat je wel wilt. Het helpt de ander exact te weten wat je van hem of haar vraagt. Wees dus specifiek en verwar het verzoek vooral niet met een eis (Marshall B. Rosenberg, 2022).

Een deel van verbindende communicatie bestaat uit het helder tot uitdrukking brengen van deze vier elementen, verbaal of non-verbaal. Het andere deel bestaat uit het ontvangen van dezelfde vier elementen van anderen. We verbinden ons met hen door allereerst af te stemmen op wat ze waarnemen, voelen en nodig hebben, om vervolgens, door het vierde

element te ontvangen, te ontdekken wat hun leven zou verrijken: hun verzoek. Hierdoor creëren we een wederzijdse communicatiestroom, waardoor op natuurlijk wijze compassie ontstaat: wat neem ik waar, wat voel ik, waar heb ik behoefte aan; welk verzoek heb ik om mijn leven te verrijken; wat neem jij waar, wat voel jij, waar heb jij behoefte aan en wat zou jij graag willen om je leven te verrijken (Marshall B. Rosenberg, 2022).

3.3 Begroet je leerlingen

Om ervoor te zorgen dat iedereen zich in ieder geval welkom voelt, is het belangrijk dat je iedere dag bij de deur staat en iedere leerling persoonlijk **begroet** door even kort oogcontact te maken. Let hierbij op de gezichtsuitdrukking van de leerling. Als je merkt dat een leerling niet helemaal happy de klas binnenkomt, geef dan aan dat je even later bij hem/haar komt. Hiermee pas je het principe van uitgestelde aandacht toe. Je hebt hem gezien, hebt oogcontact met hem gemaakt en geeft aan dat je zo bij hem komt. Het is dan wel van belang dat je dat niet vergeet (Severeyns, In je blootje voor de klas, 2021).

Wanneer je aan de slag gaat met bepaalde verbindende opdrachten, is het zeer belangrijk dat niemand verplicht wordt om verhalen te delen. Het is voor iedereen goed om te weten dat het delen van verhalen niet moet, maar mag. Er zijn enkele voorwaarden en afspraken om te starten met een gesprek in de klas, waar je als leerkracht rekening mee moet houden:

- Creëer veiligheid;
- Niemand wordt gedwongen om te spreken;
- Moedig leerlingen aan om naar verschillen en overeenkomsten te zoeken;
- Plan een gesprek ;
- Zorg ervoor dat leerlingen elkaar kunnen zien;
- Benoem vooraf duidelijk het onderwerp;
- Respecteer jezelf en anderen;
- Spreek uit jouw persoonlijke ervaring en niet in naam van anderen.

De manier waarop we in contact komen met leerlingen is enorm belangrijk. Dit kan d.m.v. een schouderklopje, een knuffel... Wat je doet, maakt niet uit, het effect op de leerling is hetzelfde: je hoort erbij, ik heb je gezien, ik ben er voor jou (Severeyns, In je blootje voor de klas, 2021).

3.4 Inzetten op kringgesprekken

Kringgesprekken verdwijnen ook vaak in de lagere school. Wanneer we praten zitten we nu in bankjes en niet meer in een kring. Dit geeft heel wat onvrijheid. We kunnen medeleerlingen niet goed zien, waardoor we gezichtsuitdrukkingen of non-verbale signalen minder opmerken. Juist die luistervaardigheid en het delen van verhalen zijn belangrijk in het trainen van empathie en respect voor elkaar.

3.5 Het belang van een check-in

Een **check-in** bij het begin van de dag of week kan in de klas als een goede indicator fungeren, om te voelen hoe de leerlingen erbij zitten. Het is een methode om via een korte vraag de temperatuur te meten van wat er leeft in de groep, om contact te maken. Je stelt een korte vraag waarop leerlingen een antwoord mogen geven. Het is niet verplicht te antwoorden. Ook is het niet de bedoeling om dieper in te gaan op de antwoorden van de leerlingen. Je start als leerkracht zelf met een antwoord te geven op de vraag. Aan het einde van het beluisteren van wat er leeft in de klas, kun je een korte samenvatting geven. Door regelmatig een check-in te doen, wordt het een gewoonte en vragen leerlingen er soms zelf om (Severeyns, In je blootje voor de klas, 2021). Check-ins hoeven ook niet steeds mondeling te gebeuren, maar wissel af in werkvormen. Je kan hiervoor gevoelskaartjes gebruiken waarop ze aanduiden hoe ze zich voelen (Essen, 2019), een blobtree waarbij ze aangeven waar zij zich bevinden,... Zorg voor voldoende afwisseling (Severeyns, Verbindende communicatie, 2023).

Mogelijke check-in vragen:

- Welke kleur past bij hoe jij je voelt vandaag?
- Wat was het eerste waar je vanochtend aan dacht toen je wakker werd?
- Wat heb je de afgelopen periode over jezelf ontdekt?
- Wat is er deze ochtend/onderweg naar school al gebeurd?
- Is het iets waar jij je momenteel zorgen over maakt?
- Hoe kun jij iemand helpen?
- Waar ben je trots op?

Wanneer een leerling ongewenst gedrag vertoont in de klas, kan dit een kreet om hulp zijn. Maak verbinding met de leerling, positioneer je op dezelfde ooghoogte en benoem wat je ziet. Stel je grenzen en geef aan wat het gedrag met jou doet. Vandaar de regel 'connect before you correct' (Bruce Perry). Vraag hem wat hij nodig heeft en of het wel oké is met hem. Op die manier toon je betrokkenheid, geef je erkenning en zal de leerling zich gezien voelen (Severeyns, In je blootje voor de klas, 2021).

Je kunt samen met hem kijken welke hulpmiddelen of mogelijkheden er kunnen zijn. Wanneer het bijvoorbeeld lastig wordt, leg je een rode balpen op de hoek van de bank. Probeer in verbinding te blijven en kies niet voor een time-out (wat nu wel gebeurt in mijn stageklas). Geef hem een rustige plek in de klas waar hij tot rust kan komen. Deze rustige plek kan ik de leerling bieden achteraan in de klas, waar ik een gezellige hoek ga creëren en waar we dagelijks onze check-ins zullen houden aan het begin van de dag (Severeyns, Verbindende communicatie, 2023).

Er heerst een grote diversiteit op mijn stageschool. Het is belangrijk om een multicultureel beleid te benaderen waarbij diversiteit erkend en positief benaderd is. Onderzoek toont aan dat in scholen met een multicultureel beleid de onderwijsprestaties en het gevoel van zich thuis te voelen van de leerlingen hoger liggen dan scholen met een kleurenblind- of assimilatiebeleid. Het is de uitdaging om in de klas oog te hebben voor de verschillen die er zijn en hierop te anticiperen zonder ze uitdrukkelijk te noemen. Het is waardevol dat leerlingen trots mogen zijn op al hun identiteiten. Het geeft hen een groter gevoel van eigenwaarde en acceptatie waardoor ze zich veilig kunnen voelen.

3.6 Een goede relatie met ouders

Inzicht krijgen in familiesamenstellingen en gezinssituaties kan soms al heel wat gedrag van leerlingen in de klas verduidelijken. We zien gedrag, maar waar komt dit gedrag vandaan? Wanneer er veiligheid en vertrouwen is, kun je zelf op zoek gaan naar de thuiscontext. Deze informatie leren kennen, helpt ons om leerlingen beter te begrijpen omdat ze immers voortdurend bewegen tussen de cultuur van thuis, de cultuur op school en alles daartussen. Het is dus ook van groot belang om ouders te betrekken met het klasgebeuren. Zorg ervoor dat je een goede relatie hebt met de ouders, en hen betreft met datgene waar je aan werkt in de klas. dit geeft leerlingen ook een gevoel van vertrouwen en veiligheid! (Severeyns, In je blootje voor de klas, 2021)

4 Ontwerpen

Relaties ontstaan vanuit **vele verschillende contactmomenten**. Als een leraar een positieve relatie met een leerling wil opbouwen, kost dat enige tijd en vereist dit een flink aantal contactmomenten waarin wederzijds vertrouwen wordt opgebouwd, en waar **empathie** als rode draad gezien wordt (Essen, 2019). Daarom heb ik een aantal activiteiten uitgewerkt die hieraan voldoen.

Bij het binnenkomen van de klas zal de leerkracht aan de deur staan om de leerlingen één voor één te **begroeten**. Dit kan op verschillende manieren gebeuren: oogcontact maken, een vuistje, een high five, een knuffel... De leerlingen beslissen zelf hoe zij de leerkracht willen begroeten. Dit zorgt ervoor dat de leerlingen zelf de regie in handen hebben en zich hierdoor welkom voelen.

Iedere ochtend maak ik 10 minuten vrij om een korte **check-in** te doen met de leerlingen. Ze worden niet verplicht iets te vertellen. Wanneer ze niets willen vertellen, is dit geen enkel probleem. Ik start zelf met het beantwoorden van de check-in. Dit stimuleert de leerlingen om dit ook te doen, en **de leerkracht stelt zich kwetsbaar** op voor de leerlingen.

Wat ook belangrijk is voor het uitwerken van mijn bachelorproef, is de **klasopstelling**. De leerlingen zullen in een grote U komen te zitten, wat veel interactie mogelijk zal maken. Wanneer er groepswerken zullen plaatsvinden in de klas, kan de klasindeling ook zeer snel veranderd worden in eilandjes. Hierdoor krijgen de leerlingen meer ruimte voor samenwerkend leren. De leerlingen worden ook actief betrokken met de lessen, waarbij ze ook vaak aan het bord mogen komen, en samen mogen werken.

Ook werken we in de klas met **schatkisten**. De leerlingen gebruiken deze om complimentjes naar elkaar te schrijven, tekeningen voor elkaar te maken en belangrijke voorwerpen in te verzamelen om over te vertellen. Dagelijks maak ik een duo dat een complimentje naar mekaar zal schrijven. Zo ben ik er zeker van dat de leerlingen hier mee bezig zijn en hebben alle leerlingen op het einde van de week enkele complimentjes in de schatkist zitten. Ook schrijf ik, als leerkracht, iedere week een complimentje naar iedere leerling. Elke vrijdag mogen de leerlingen hun schatkist meenemen in de kring en mogen ze deze openen. Een mooie afsluiter van de week.

Er wordt een wand voorzien met posters / wandplaten i.v.m. verbindende communicatie, zoals een emotieposter, blob tree, gevoelskaarten,...

De leerlingen moeten een gevoel van veiligheid hebben in de klas: figuurlijk, maar zeker ook letterlijk. Het is dan ook belangrijk dat er een hoekje in de klas aanwezig is waar ze zich op hun gemak voelen en waar ze graag even tot rust komen. Ik wil deze hoek dan ook zo vaak mogelijk inzetten tijdens mijn stage en in functie van mijn bachelorproef. In een knus en gezellig hoekje kom je al veel sneller tot interactie met de leerlingen. Dit hoekje bevindt zich achteraan in de klas, bij de boekenkast.

Het is belangrijk om **ouders** te betrekken bij het klasgebeuren. Ik zal de ouders dan ook op de hoogte stellen van het onderzoek voor mijn bachelorproef, waarbij ik met de leerlingen zal werken aan verbindende communicatie. Dit doe ik door middel van een **brief**. Hierdoor worden de ouders betrokken en kunnen ook zij zorgen voor input.

4.1 Aftoetsen ontwerpisen in output

4.1.1 Begroeting aan de deur

Iedere ochtend stond ik klaar aan de deur om de leerlingen één voor één te begroeten. De leerlingen geven zelf aan welke begroeting zij kiezen en ze voeren dit ook uit. Op deze manier kwam ik al vrij snel achter de emoties van de leerlingen op dat moment.

4.1.2 Kring: check-in vragen

Iedere ochtend sloten de leerlingen meteen aan in de kring. Ik zorgde er voor dat de leerlingen iedere dag op een andere plaats zaten, zodat niet altijd dezelfde leerlingen op een kussen op de grond moesten plaatsnemen. Ik zorgde voor een variatie aan check-ins: het stellen van een vraag, de leerlingen die hun emoties duidelijk maken met de emotieposters, zichzelf aanduiden op de blobtree,...

4.1.3 Inzetten van de schatkisten

De schatkisten hebben een mooie plaats gekregen in de klas. Ook de leerkracht heeft een schatkist en doet actief mee met de leerlingen. De leerlingen gebruiken deze om complimentjes naar mekaar te schrijven, tekeningen voor mekaar te maken en belangrijke voorwerpen in te verzamelen om over te vertellen. Dagelijks maak ik een duo dat een complimentje naar mekaar zal schrijven. Zo ben ik er zeker van dat de leerlingen hier mee bezig zijn en hebben alle leerlingen op het einde van de week enkele complimentjes in de schatkist zitten. Ook schrijf ik, als leerkracht, iedere week een complimentje naar iedere leerling. Elke vrijdag mogen de leerlingen hun schatkist meenemen in de kring en mogen ze deze openen. Een mooie afsluiter van de week.

4.1.4 De klasopstelling

De klasopstelling krijg een U-vorm. Met deze opstelling krijgen de leerlingen veel kans om tot interactie te komen. De leerlingen zien mekaar en er heerst een gevoel van samenhang.

4.2 Resultaten en bijsturing ontwerp

1. Begroetingen

De begroetingen deden we enkel in de ochtend. Ik merk als leerkracht dat er best veel tijd in kruipt om de leerlingen individueel te begroeten. Ook omdat sommige leerlingen tijd nodig hebben om na te denken over de begroeting die zij gaan kiezen. Toch merk ik dat leerlingen ook nood aan een begroeting hebben na de speeltijd of na de middagpauze.

Aanpassing → Ik zal na de speeltijd, en na de middagpauze, steeds een leerling aanduiden die zal instaan voor de begroetingen. De andere leerlingen kiezen dan hoe ze deze leerling begroeten. Dit zorgt ervoor dat ik als leerkracht de ruimte heb om orde op zaken te zetten voor de volgende les, en de leerling-leerling relatie te versterken.

2. check-in vragen

De check-in vragen verlopen over het algemeen zeer goed en vlot. Ik merk wel dat sommige leerlingen het moeilijk vinden om niet te praten wanneer een andere leerling aan het woord is. Ook ben ik op zoek gegaan naar nog meer variatie bij de check-in.

Aanpassing → meer variatie: check-in met verbindingskaarten, werken met de emotion blob cards, de communicatie- en ontmoetingskit met gevoelenskaarten en behoeftekaarten inzetten (allemaal uitgeleend bij het educatief centrum).

3. Schatkisten

De leerlingen gebruiken de schatkisten vooral om complimentjes naar mekaar te schrijven, of zich te verontschuldigen na een ruzie. Ik merk dat de leerlingen het vaak moeilijk vinden om complimentjes te verzinnen, waardoor ze vaak hetzelfde noteren.

Aanpassing → Op de kasten, achteraan in de klas, zullen complimenten gehangen worden die de leerlingen kunnen gebruiken wanneer ze het moeilijk vinden om een complimentje te schrijven. Hier kunnen ze steeds inspiratie opdoen.

4. De communicatie volgens Rosenberg

Ik merk dat ik het als leerkracht het zeer moeilijk vind om ter plekke een goede manier van communiceren te vinden volgens de 4 elementen van Rosenberg (waarneming, gevoel, behoefte, verzoek).

Aanpassing → Ik zal op voorhand al enkele goede zinnen maken volgens de 4 elementen van Rosenberg voor vaak voorkomende situaties in de klas. Zo zal deze manier van communiceren veel natuurlijker overkomen.

4.3 Reflectie na bijsturing ontwerp

- **Begroetingen**: Sinds de leerlingen de begroetingen mochten overnemen na de pauzes, werd de leerling-leerling relatie nog sterker. De leerlingen deden dit zeer graag en kozen steeds voor andere begroetingen, naargelang de leerling aan de deur.
- **Check-in vragen**: De leerlingen werkten steeds enthousiast mee met de kringgesprekken, maar door nog meer variatie te brengen in het stellen van de check-in vragen werd het enthousiasme nog groter.
- **Schatkisten**: De leerlingen vonden het moeilijk om complimentjes te verzinnen voor de andere leerlingen. Door het visueel maken van complimenten aan de magnetische kasten, gingen de leerlingen hier veel meer bij nadenken, en gingen ze gericht op zoek naar een compliment dat bij een andere leerling past.
- **De communicatie volgens Rosenberg**: Voorheen moest ik vaak nadenken aan het formuleren van goede zinnen, dit kwam vaak geforceerd over. Door op voorhand na te denken over vaak voorkomende situaties in de klas, en hier op voorhand al zinnen voor te formuleren, ging het steeds vlotter om op deze manier in communicatie te treden met de leerlingen.

5 Concluderen

Het is zeer belangrijk om goede relaties op te bouwen met je leerlingen. Door hier op in te zetten in de klas, zorg je ervoor dat er een warm en veilig klasklimaat heerst waar leerlingen zichzelf durven zijn en hun gevoelens durven delen met anderen. Dit kost enige tijd en vereist een flink aantal contactmomenten waarin wederzijds vertrouwen wordt opgebouwd.

Meester Peter van basisschool In de Engelse Hof merkte op dat sommige leerlingen in zijn klas zich niet goed voelden en hierover niet durfden te communiceren. Dit uitte zich op verschillende manieren, zoals het aangeven van lichamelijke klachten en een gebrek aan interactie tijdens de lessen. Door middel van een literatuurstudie en een gesprek met een expert, heb ik een toolbox ontwikkeld om te werken aan verbindende communicatie in de klas. Hierbij lag de focus zowel op de relatie tussen de leerkracht en de leerlingen als op de relatie tussen de leerlingen onderling.

Om verbindende communicatie mogelijk te maken, is het essentieel om voldoende verschillende contactmomenten te creëren waarbij de leerkracht actief betrokken is en zich kwetsbaar opstelt. Empathie is de rode draad bij verbindend communiceren. Daarnaast is een goede klasopstelling van groot belang om verbinding te bevorderen.

In mijn toolbox heb ik verschillende activiteiten toegepast, zoals het veranderen van de klasopstelling naar een U-vorm, begroetingen aan de deur, het gebruik van schatkisten waarin leerlingen complimenten naar elkaar schrijven, dagelijkse kringgesprekken met korte check-ins op verschillende manieren, en heb ik een hulpfiche opgesteld om te communiceren volgens de methode van Rosenberg. Deze activiteiten werden snel positief ervaren door de leerlingen. Er was meer rust in de klas, er waren minder conflicten, minder lichamelijke klachten en leerlingen durfden steeds vaker hun gevoelens te uiten.

Mijn toolbox is effectief en gebruiksvriendelijk. Het integreren van de activiteiten neemt bijna geen tijd in beslag en de positieve effecten blijven niet beperkt tot het klaslokaal, maar zijn ook daarbuiten merkbaar. Conflicten op de speelplaats nemen af en worden sneller opgelost. Dit wijst erop dat de activiteiten in de toolbox de sociale vaardigheden van de leerlingen versterken en hen helpen om op een constructieve manier met conflicten om te gaan. Wat ik ook opmerkelijk vind, is dat de schatkisten niet alleen worden gebruikt voor het uitwisselen van complimenten tussen de leerlingen, maar ook gebruikt worden als middel om zich te verontschuldigen. De leerlingen schrijven bijvoorbeeld een brief wanneer ze het moeilijk vinden om hun excuses persoonlijk uit te spreken. Dit getuigt van een groeiend vermogen om gevoelens te uiten en oprecht met elkaar om te gaan. Als gevolg hiervan wordt de band binnen de klas sterker en voelen de leerlingen zich comfortabel om hun emoties te delen.

De toolbox die ik heb ontwikkeld, is specifiek afgestemd op de klasgroep van het tweede leerjaar in de eerste graad. Ik twijfel of al deze activiteiten ook geschikt zullen zijn voor oudere leerlingen. Daarom kunnen er enkele kleine aanpassingen worden gedaan, zodat de toolbox ook aanspreekbaar is voor oudere leerlingen en dat leerkrachten van de tweede en derde graad er gebruik van kunnen maken. Dit kunnen aanpassingen van de schatkisten zijn (envelop i.p.v. een schoendoos), meer uitdagende check-in vragen, check-in vragen opgesteld door de leerlingen, de leerlingen die zelf begroetingen mogen bedenken,... Door deze aanpassingen te maken wordt ook de autonomie van de leerlingen vergroot.

Tot slot wil ik aangeven dat deze toolbox volledig klaar is om te gebruiken in de toekomst. Wel zou ik nog enkele toolboxes uitwerken voor de tweede en de derde graad, zoals hierboven aangegeven. De parallelleerkracht van het tweede leerjaar gaf na mijn presentatie aan dat zij hier volgend jaar graag mee aan de slag gaat. Ook mijn mentor zal deze toolbox blijven gebruiken vanwege de positieve effecten die hij ervaarde binnen slechts 8 weken.

5.1 X-factor en SDGs

Mijn bachelorproef getuigt van de passie en toewijding die ik heb geïnvesteerd door voortdurend te streven naar de beste aanpak voor de leerlingen, te reflecteren en aanpassingen te maken waar nodig. Bovendien heb ik een sterk empathisch vermogen, waarbij ik me steeds wist in te leven in de situatie en gevoelens van de leerlingen. Hierdoor kon ik hun emoties begrijpen en er effectief op inspelen (X: (em)passie).

Vanaf het begin van mijn onderzoek was ik enorm gedreven om succes te behalen. Ik zag mijn onderzoeksvraag als een boeiende uitdaging en was vastbesloten om een antwoord te vinden. Ik heb intensief onderzoek gedaan naar verschillende bronnen, heb klasobservaties uitgevoerd en activiteiten ontwikkeld die afgestemd waren op de behoeften en leeftijd van de leerlingen. Met het oog op innovatie heb ik bewust gestreefd naar een vernieuwende aanpak waarbij ik de leerlingen de mogelijkheid gaf om op verschillende manieren te communiceren. Het unieke aspect van deze benadering was dat ze niet werden gedwongen om deel te nemen, maar eerder vanuit intrinsieke motivatie automatisch betrokken raakten (X: ondernemend en innovatief).

SDG3 'goede gezondheid en welzijn' is zeer nauw verbonden met mijn bachelorproef. Het creëren van een positief en veilig klasklimaat waarin leerlingen zichzelf kunnen zijn, is van het grootste belang voor hun welzijn. Dit aspect stond centraal gedurende de hele periode van 8 weken.

Door actief te focussen op het bevorderen van verbindende communicatie in de klas, werd duidelijk dat de leerlingen zich beter voelden, minder lichamelijke klachten meldden, met meer plezier naar school kwamen, zelfverzekerder waren en zich openlijk ontwikkelden in hun communicatie met anderen. Deze positieve veranderingen waren niet alleen binnen de klasomgeving zichtbaar, maar ook daarbuiten (SDG4: kwaliteitsonderwijs).

Samenwerken is een belangrijk onderdeel geweest tijdens mijn onderzoeksproces. Ik heb altijd respectvol gecommuniceerd met anderen en heb feedback altijd ter harte genomen. Met mijn promotor verliep de communicatie steeds vlot en professioneel volgens de gemaakte afspraken. Ik heb voortdurend contact gehouden met mijn mentor om hem op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen en eventuele aanpassingen werden op voorhand voorgelegd. Bovendien heb ik hem actief betrokken bij verschillende activiteiten tijdens de try-outs (X: samenwerken). Ook de parallelcollega heb ik betrokken door mijn toolbox aan haar voor te stellen om de duurzaamheid ervan te versterken (X: duurzaamheid).

6 Bronnenlijst

'*Communicaartjes*' *Verbindende Communicatie*. (2023). Opgehaald van www.ai-opener.nl:
<https://www.ai-opener.nl/>

Classdojo. (sd). Opgehaald van ClassDojo: www.ClassDojo.com

Classdojo. (2022). *Decoratiepakket voor de klas*. Opgehaald van ClassDojo:
www.classdojo.com

Deboes, T. (2017, mei 16). *Gevoelskaartjes: help je leerlingen emoties uitdrukken*.
Opgehaald van www.klasse.be: <https://www.klasse.be/82821/gevoelskaartjes-leerlingen-emoties-uitdrukken/>

Essen, I. v. (2019). *Communicatie zonder frustratie in het onderwijs*. Tielt: Uitgeverij LannooCampus.

Griet Severeyns. (2022). Opgehaald van www.groepspraktijkdynamiek.be.

Marshall B. Rosenberg, J. C. (2022). *Geweldloze communicatie*. Amersfoort: Lemniscaat.

onbekend. (2015, oktober 8). *Het complimentenspel*. Opgehaald van [allesovergedrag](http://allesovergedrag.wordpress.com):
<https://allesovergedrag.wordpress.com/2015/10/08/het-complimentenspel/>

Rodberg, P. (2021, juli 8). *Welke begroeting kies jij vandaag? Monstertjes van ClassDojo*.
Opgehaald van www.klascement.net: <https://www.klascement.net/downloadbaarlismateriaal/133289>

Severeyns, G. (2021). *In je blootje voor de klas*. Tielt: Uitgeverij Lannoo nv.

Severeyns, G. (2023, 12 januari). *Verbindende communicatie*. (T. Joris, Interviewer)

Svobodová, J. (sd). *Classdojo heroes*. Pinterest.

Wat zijn de 4 stappen van Geweldloze Communicatie / Verbindende Communicatie? . (sd).
Opgehaald van [theschoolofcommunication](http://theschoolofcommunication.com):
<https://www.theschoolofcommunication.com/>

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1: observatieverslag stageklas In De Engelse Hof.

Observatie donderdag 1 december 2022

Binnenkomst:

De leerlingen worden aan de rij opgewacht en begeleidt naar de klas. De leerlingen doen hun jas uit op de gang en gaan in een rij staan. De meester staat klaar met handspray en spuit dit op de leerlingen hun handen wanneer zij één voor één de klas binnengaan.

Dit zal aangehouden moeten worden i.v.m. de coronaregels die nog steeds gelden op deze school.

Het begin van de dag:

De leerlingen leggen hun agenda open op de bank. De leerkracht kijkt na of er nota's van de ouders in staan en of de ouders de agenda hebben afgetekend.

Wat zou ik anders aanpakken in functie van mijn bachelorproef?

- Ik zou dagelijks, iedere ochtend, 5 min. vrijmaken voor de leerlingen om kort iets te vertellen over de vorige dag. Wanneer de leerlingen iets willen vertellen, mogen ze dit doen. Ze worden hiertoe niet verplicht.

- Het zou fijn zijn als de leerkracht de dagindeling duidelijk zou maken. Het is belangrijk dat de leerlingen weten wat er die dag op de planning staat. Zo krijg je niet meermaals per dag de vraag "Welke les gaan we zo meteen doen"? Zo kan de leerkracht aan het begin van de dag ook duidelijk maken wat er die dag van de leerlingen verwacht zal worden.

- Een verwijzing van de datum (dag, maand, jaar) zie ik nergens terugkomen. Deze wordt ook nergens genoteerd. Het is voor de leerlingen goed wanneer ze dit dagelijks even luidop vertellen.

Aanpak van de lessen:

De lessen worden op de klassieke manier gegeven. De leerlingen zitten in rijen aan hun bank. Sommige leerlingen zitten per twee naast elkaar, andere leerlingen zitten alleen (zie grondplan). De leerkracht geeft de instructie op een gestructureerde manier aan de leerlingen en maakt enkele oefeningen stap voor stap aan het smartboard, samen met de leerlingen. Hierna gaan de leerlingen aan de slag in hun werkboek.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

- De klas krijgt een andere opstelling. De leerlingen krijgen met deze klasopstelling (zie grondplan) zeer weinig kansen om tot interactie te komen op deze manier. Het wordt in alle geval niet gestimuleerd op dit moment.

- Ik zie ook zeer weinig ruimte voor samenwerkend leren. De leerlingen moeten steeds aan hun eigen bank blijven zitten en werken niet samen met andere leerlingen.

Er is weinig interactie tijdens de les. De leerlingen mogen niet aan het bord komen en antwoorden over het algemeen gewoon op de vragen van de leerkracht. De leerkracht laat de leerlingen niet zelf aan de slag gaan na de instructie, maar laat de leerlingen de oefeningen overschrijven in het werkboek, omdat de leerlingen dit nog moeilijk vinden. De leerkracht merkt ook dat de leerlingen de leerstof niet begrepen hebben en herhaalt deze les na de speeltijd.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

- De leerlingen zoveel mogelijk aan het bord laten komen. De leerlingen vinden dit over het algemeen zeer fijn en uitdagend om te doen. Hierdoor zullen ze zeker harder hun best doen. Ik zou de leerlingen ook zoveel mogelijk zelf aan de slag laten gaan (mee noteren wat de leerkracht aan het bord schrijft,...)

DE KLAS → indeling / aankleding**De klasopstelling:**

De klasopstelling lijkt erg druk. De leerlingen zitten in rijen achter mekaar. Een aantal leerlingen zitten per twee naast elkaar. Andere leerlingen zitten apart aan een bank. Het zijn kleine witte bankjes en de stoelen zijn blauw of paars.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

Een andere klasopstelling zodat er veel ruimte is voor interactie en waardoor leerlingen uitgedaagd worden om mee te werken tijdens de lessen. De leerlingen moeten ook voldoende ruimte krijgen om tot samenwerkend leren te komen.

De muren:

Ook de muren zijn heel erg druk en hangen vol met wandplaten/posters. Er hangen een heel aantal wandplaten en posters op de muren die geen meerwaarde bieden. De muren zelf zijn in het zachtgeel geverfd.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

De wandplaten en posters die geen meerwaarde bieden verwijderen van de muren en apart leggen. Hierdoor kan ik een wand voorzien met wandplaten i.v.m. 'verbindende communicatie' in de klas (is een idee).

De materialen / meubilair:

Er is een smartboard aanwezig in de klas (merk: SMART). Ook zijn er 2 krijtborden aanwezig. Aan één krijtbord hangen allemaal posters en prenten (boven de kast met toetsenbord om het smartboard te bedienen en wordt niet gebruikt om te noteren). Het andere krijtbord is groot en kan steeds ingezet worden om op te noteren.

Ook zijn er 3 computers aanwezig in de klas (computerhoek). De computers worden amper gebruikt.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

De computers worden dagelijks iedere ochtend aangezet. De leerlingen die sneller klaar zijn mogen dan even op de computer werken. De leerkracht kan hier enkele taken op voorzien of de leerlingen een vrij moment geven.

Achteraan in de klas staan 6 hoge kasten. In die kasten staan alle knutselmaterialen en materialen die ingezet kunnen worden tijdens de lessen (geodriehoeken, individuele klokjes, latten, potloden, honderdvelden,...)

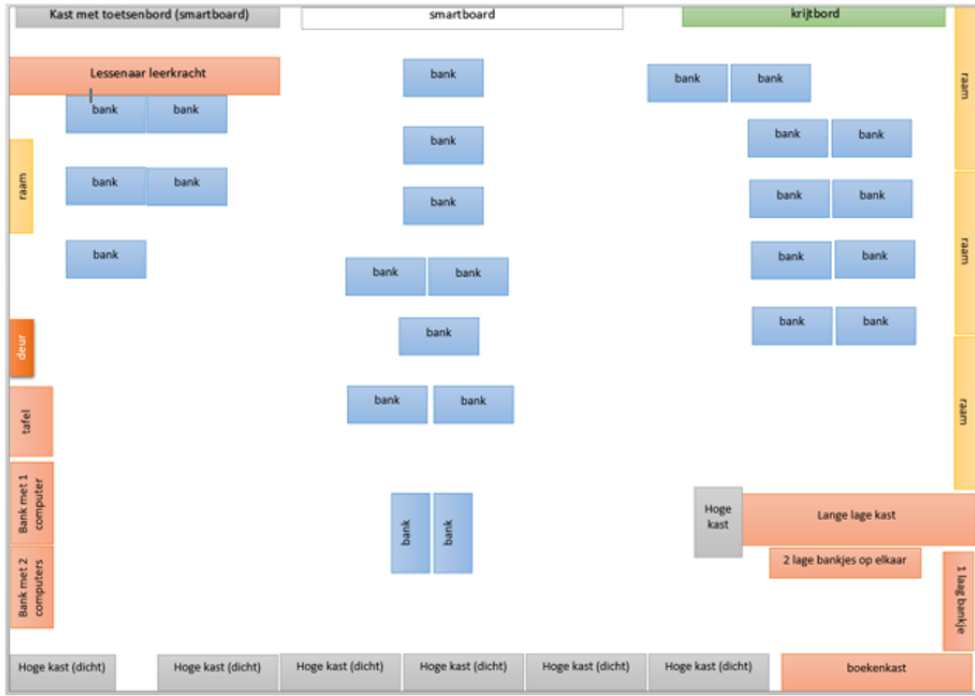
Rechts achteraan in de klas staat een boekenkast. Hier is ruimte voor een gezellig leeshoekje, maar dit vind ik niet terug in de klas. Er liggen enkele boekjes in de boekenkast, maar deze is niet opgeruimd. Zo liggen er ook enkele boekjes op het lage bankje voor de boekenkast, en op de vloer. Er staan ook 2 lage bankjes op elkaar in het hoekje, met materialen op elkaar gestapeld. Het ziet er naar uit dat deze hoek in de klas niet gebruikt wordt en onaangeroerd blijft. De mentor gaf aan dat dit hoekje enkel gebruikt wordt voor wanneer er een leerling in time-out zit.

Wat wil ik anders in functie van mijn bachelorproef?

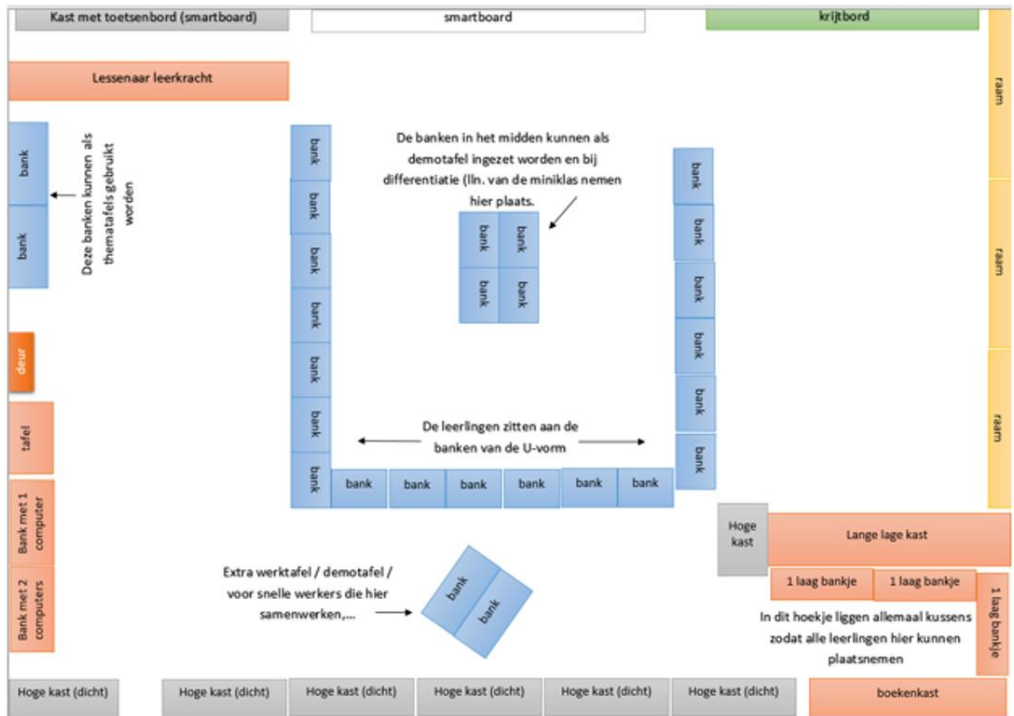
De leerlingen moeten een gevoel van veiligheid hebben in de klas: figuurlijk, maar zeker ook letterlijk. Het is belangrijk dat er een hoekje in de klas aanwezig is waar ze zich op hun gemak voelen en waar ze graag even tot rust komen. Ik wil deze hoek dan ook zo vaak mogelijk inzetten tijdens mijn stage en in functie van mijn bachelorproef. In een knus en gezellig hoekje kom je al veel sneller tot interactie met de leerlingen.

7.2 Bijlage 2: klasopstellingen

GRONDPLAN / KLASOPSTELLING (hoe het nu is)

GRONDPLAN / KLASOPSTELLING (zoals ik wens)

7.3 Bijlage 3: bewijs mails naar experts

A. Barbara Frère

Beste mevrouw Frère

Mijn naam is Tanita Joris, derdejaarsstudente leerkracht lager onderwijs aan de hogeschool PXL, te Hasselt.

Mijn bachelorproef dit jaar zal gaan over verbindende communicatie in de klas. Zowel de interactie tussen de leerkracht en leerlingen, maar ook tussen de leerlingen onderling.

Indien het mogelijk zou zijn, zou ik u graag enkele vragen willen stellen over verbindende communicatie. Door het bevragen van een expert, ben ik er zeker van dat ik mijn bachelorproef nog beter kan uitwerken.

Dank bij voorbaat.

Met vriendelijke groeten

Tanita Joris
Student LLO 3C

B. Micha de Winter

Beste meneer de Winter

Mijn naam is Tanita Joris, derdejaarsstudente leerkracht lager onderwijs aan de hogeschool PXL, te Hasselt.

In dit laatste opleidingsjaar werk ik aan mijn bachelorproef. Deze gaat over verbindende communicatie in de klas: zowel de interactie tussen de leerkracht en leerlingen, maar ook tussen de leerlingen onderling.

Indien het mogelijk zou zijn, zou ik u graag enkele vragen willen stellen over het thema 'verbindende communicatie'.

Door het bevragen van een expert, ben ik er zeker van dat ik mijn bachelorproef nog beter kan uitwerken.

Dank bij voorbaat.

Tanita Joris
Student LLO 3C

C. Griet Severeijns

Beste mevrouw Severeijns

Mijn naam is Tanita Joris, derdejaarsstudente leerkracht lager onderwijs aan de hogeschool PXL, te Hasselt.

In dit laatste opleidingsjaar werk ik aan mijn bachelorproef. Deze gaat over verbindende communicatie in de klas: zowel de interactie tussen de leerkracht en leerlingen, maar ook tussen de leerlingen onderling.

Nu heb ik in kader van mijn bachelorproef uw boek 'In je blootje voor de klas' gelezen. Het was een zeer aangenaam boek om te lezen en ik ben alweer heel wat wijzer geworden. Bedankt hiervoor!

Indien het mogelijk zou zijn, zou ik u graag enkele vragen willen stellen over dit thema, want door het bevragen van een expert, ben ik er zeker van dat ik mijn bachelorproef nog beter kan uitwerken.

Dank bij voorbaat.

Tanita Joris
Student LLO 3C

7.4 Bijlage 4: interview expert

Vragen

1. Wat is verbindende communicatie?

Een manier waarop je in communicatie gaat met iemand. Het is belangrijk dat je niemand gaat beoordelen of beschuldigen, maar dat je aangeeft wat jij belangrijk vindt, je gevoelens durft te uiten en ook echt luistert naar de ander om samen tot een goed gesprek te komen. Je kan dit op verschillende manieren toepassen. Dit is niet iets dat je enkel in de klas kan toepassen, maar ook met collega's, vrienden, familie,...

2. Waarom is verbindende communicatie zo belangrijk?

Het is belangrijk om op deze manier een relatie te versterken. Hierdoor begrijp je elkaar beter en weet je waar je aan toe bent. Je zorgt er ook voor dat er weinig ruimte is voor miscommunicatie en dat er veel kans is tot verbinding.

3. op welke manier kan de techniek verbindend communiceren de algemene communicatie met leerlingen versterken?

Door jezelf kwetsbaar op te stellen voor je leerlingen, gaan leerlingen dit van je overnemen. Dit is een zeer belangrijk gegeven om in te zetten in de klas. Wanneer je samen met je leerlingen inzet op de verbindende communicatie, gaan leerlingen dit ook buiten de klas toepassen en dit zal tot minder conflicten leiden buiten de klasomgeving.

4. Welk advies zou u leerkrachten geven om te werken aan verbindende communicatie?

Heb geduld en blij doorzetten! Verbindende communicatie komt niet op 1, 2, 3 tot stand. Dit is iets dat dagelijks gestimuleerd moet worden. Dit kun je aanpakken door verschillende soorten interventies en door op verschillende manieren in communicatie te gaan met je leerlingen. Jij kiest wat het beste bij jou of jouw klasgroep past.

5. Hoe kan ik verbindend communiceren effectief aanleren aan leerlingen van het 2^e leerjaar?

Dit zal op een natuurlijk weg aangeleerd worden aan de leerlingen. De leerlingen nemen over van jou wat je zegt, wat je doet, hoe je in communicatie gaat met je leerlingen, hoe je een gesprek begeleidt enzovoort. Het effectief aanleren zal dus gaandeweg gebeuren doordat de leerlingen jouw aanpak onbewust gaan overnemen.

6. Hoe kan ik leerlingen in het 2^e leerjaar stimuleren om zich actief in te zetten om te werken rond verbindende communicatie in de klas en daarbuiten?

Door het houden van een dagelijks kringgesprek, het inzetten van de schatkisten, of andere activiteiten die je zal inzetten, gaan de leerlingen hier onbewust mee bezig zijn. Ze zien dit niet als iets dat ze moeten doen, maar iets dat leuk is om te doen en ze willen hier graag aan bijdragen. Het gaat er vooral om hoe je dit aanbrengt aan de leerlingen en welke activiteiten je als leerkracht zal inzetten hierrond. Maar ook hoe je hier een structuur in zal aanbrengen.

7. Welke zijn goede activiteiten om in te zetten in de klas om de verbindende communicatie met leerlingen uit het 2^e leerjaar te stimuleren?

Het zijn vooral korte activiteiten die je dagelijks kan inzetten in de klas, zoals de begroeting aan de deur, het dagelijks kringgesprek waar je je check-in vragen kan stellen aan de leerlingen, het inzetten van de schatkisten,... Door deze activiteiten worden de leerlingen betrokken en gestimuleerd om mee te doen in het klasgebeuren. Je hebt er weinig aan wanneer je een activiteit 1x gaat doen met de leerlingen en er hierna geen aandacht meer aan schenkt. Het is belangrijk om dit voor langere tijd met de leerlingen te doen.

8. Welk moment van de dag is het beste om te werken rond verbindende communicatie met de leerlingen?

Verbindende communicatie kan je altijd inzetten, op ieder moment van de dag. Het is ook belangrijk om aan te voelen wanneer je deze vorm van communicatie het beste kan gebruiken.

Toch is het best belangrijk dat je in de ochtend al even polshoogte kan nemen van de situatie die op dat moment leeft in je klas (begroetingen). Voelen de leerlingen zich goed als ze op school aankomen? Gebeurde er iets thuis waardoor ze zich nu niet goed voelen? Dit zijn toch wel belangrijke zaken die je dan al meteen kan opmerken en die je dan al even met de leerling kan bespreken.

9. Op welke manier kan ik ervoor zorgen dat de interventies rond verbindend communiceren blijvend zijn?

Door hier dagelijks aandacht aan te besteden en je activiteiten verder te zetten. Wanneer je hier maar enkele weken aandacht aan zal besteden en hierna de activiteiten gaat stopzetten, zal al je harde werk van de voorgaande weken vervagen en gaan de leerlingen en ook de leerkracht in oude gewoontes vervallen. Het is dus belangrijk om hier steeds rekening mee te houden en aandacht aan te besteden.

7.5 Bijlage 5: brief voor de ouders

Beste ouders/voogd

Graag stel ik mij even voor.
Mijn naam is Tanita Joris, derdejaarsstudente leerkracht lager onderwijs aan de hogeschool PXL.

Vanaf maandag 13 maart, tot en met dinsdag 16 mei, zal ik stage lopen in het klasje van uw zoon/dochter.

Tijdens deze periode zal ik in kader van mijn bachelorproef werken rond verbindende communicatie in de klas. Doorheen de stageperiode zullen de leerlingen geregeld opdrachten krijgen, of voorwerpen mee mogen brengen van thuis. Hier zal steeds zorgvuldig mee omgegaan worden.

Ik verheug mij erop om jullie te leren kennen tijdens deze periode. Als u met vragen zit, beantwoord ik ze heel graag! Jullie kunnen me na school iedere dag vinden aan de poort.

Tot binnenkort!

Juf Tanita